

DNE 8. FEBRUARJA 1895 JE IZŠLA PRVA ŠTEVILKA PLANINSKEGA VESTNIKA

STO LET SLOVENSKE GORNIŠKE REVJE

TO NE STROJIN

Planinski vestnik je bil v vseh obdobjih zadnjega stoletja ogledalo dela planinske organizacije, gorniške kulture, odraz splošnih razmer in duševnega doživljanja gorá Slovencev. Zlasti slednje, da je bil Planinski vestnik bolj glasilo gornikov kot pa dejavnosti planinske organizacije — zadnji dve desetletji to odražajo Obvestila PZS — govori v prid glasilu, saj ima s tem širše zaledje, mrežo sodelavcev, predvsem pa določeno vsebino. V nasprotnem primeru, če bi predstavljal le glasilo organizacije in njenih društev, je vprašanje, ali bi bil Planinski vestnik še to, kar je.

Druge vprašanje pa je, ali je Planinski vestnik vedno ohranjal tisto poslanstvo in identiteto, zaradi katere je bil ustanovljen za vse gornike. Ob tem število naročnikov ni odločujoče, saj ljudje naročajo in kupujejo revije ne glede na (ne)članstvo ali svojo dejavnost v gorah ali odborništvo v planinskih društvih. Če bi namreč delali poizvedovalno anketo, koliko odbornikov, imetnikov častnih znakov ali alpinistov je naročeno na revijo, bi bili najbrž presenečeni, saj celo vsa planinska društva ali kočje niso naročniki.

Zato je prva značilnost Planinskega vestnika njegova neodvisnost od statusa naročnika.

GLASILO POSAMEZNIKOV

Čigav glede na to je Planinski vestnik danes?

Odgovor je: PV je last čisto svoje kategorije ljudi, bolj rečeno zapriseženih ljubiteljev narave in gorá, ki se čisto gotovo ne štejejo med elito gorništa. Zaradi višine naročnine je razumljivo, da je med naročniki več starejših kot mladine, pri čemer moramo naglasiti, da marsikateri upokojenec z žalostjo odpove »svojo« revijo. Na splošno je Planinski vestnik glasilo izobražencev, ki so prav toliko vedoželjni, kaj se dogaja v gorah, kot so neodvisni od članstva v planinski organizaciji.

Planinski vestnik je po naročnikih bolj glasilo posameznikov kot glasilo naročnikov iz vrst zavodov, šol in planinski sorodnih organizacij. Za nekoč vemo, da so Planinski vestnik brezplačno prejeli vsi udje iz prvega obdobja SPD, ko je bila članarina dovolj visoka, da so lahko z njo pokrili naročnino. Danes je naročnik glasila komaj vsak dvajseti član organizacije ali pa je razmerje še manj ugodno, ker vsi naročniki niso hkrati tudi člani PZS.

Kakšen značaj je imel Planinski vestnik v različnih obdobjih izhajanja? Če bi različna obdobja analizirali po vlogah, ki jih je imel Planinski vestnik, jih ne moremo obravnavati ločeno od zgodovinskih oziroma društvenih razmer na Slovenskem. Ene stalnice pa se je Planinski vestnik držal v vseh časih: nikoli ni bil z oblastjo polemično glasilo. Vedno je zasledoval cilj: biti strokovno, leposlovno in novičarsko glasilo. Koliko mu

Štev. 1. V Ljubljani dne 8. februarja 1895. Leto I.

Planinski VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 25. dan vsakega meseca.

Društveni list za vse planince. — Letna cena je 8 gld., tujim pa 1 gld. 50 kr. vs. leto; posamezne številke po 30 kr.

Na skida in vsebine spisane na odgovorni pisanje.

Vse spise, naročila in povelja vnaprejšnje „Slov. plan. društvo“ v Ljubljani.

Izredni stroški določajo se posebej vsaki 8 gld. in več letu.

„Planinski Vestnik.“

„Slovenski svet, ti si brašnja!
Ti polni največje si lepote!
Ti biser meni vsi zemlje!“

„Slovensko planinsko društvo“ hodi v kratkem kmalu do drugega leta svojega delovanja. Prva poročila o nastanku „Slovenskega planinskega društva“ se je sicer vršilo že dne 15. oktobra 1892. l., a predalo je vsled različnih nesprek še nekaj meseca do končne ustanovitve tega preprostejšega društva. To veseleno društvo pa je rodila srčna želja, da bi Slovenci bolj spoznali prirodno lepoto svoje svoje domovine in je potem toliko izbranje ljubili. Ustanovilo je naše društvo idealno nastavljenje za predece slovenske planince in čudoviti Kras.

Počitlom je bilo delovanje nekako slavnostno, a kmalu je prodrla naša ideja v širše kroge, in prav veselo je videti, kako se naše društvo razvija. Zadržite letno poročilo nam prilož dovolj, kako se zanimanje za hribolastvo tudi v Sloveniji vedno bolj širi. Priobčeni zanimljivi članki kažejo, da imamo tudi med domačimi hribolastci dovolj sposobnih pisateljev.

§ 3. društveni pravil našega med pripisovalci, s katerimi doseglo društvo svoj namen, pod e) tudi „da prvoica in objavlja predavanja o vseh strokah turistične ter takega, pospešuje in podpira zanimljive planinske spise in slike.“

je pri tem uspevalo oziroma koliko je uspelo urednikom, je vprašanje okoliščin, posluha urednika, pa tudi patronata planinskega vodstva nad Planinskim vestnikom.

PRVA DESETLETJA

Če v grobem razdelimo obdobja v zadnjih sto letih in analiziramo vsebino in poslanstvo Planinskega vestnika, moramo za prvo obdobje od ustanovitve leta 1895 do začetka prve svetovne vojne reči, da je bil Planinski vestnik resnično vez med SPD in člani, ker so bili vsi člani SPD hkrati tudi prejemniki Planinskega vestnika. Revija je imela značaj domoljubnega, društvenega, članskopovezovalnega in strokovnega glasila. Gledano z oči današnje slavistične stroke ga kljub uredniškovi avtoriteti ne bi mogli imeti za literarno kakovostno glasilo. Poleg učiteljskega tovariša je bil naše najstarejše in v raznarodovalnih razmerah nemškega pritiska trdoživo glasilo. Značilnost tega prvega obdobja je tudi evforičnost pisanja, visoko naglašena domoljubnost s citati čitalniškega značaja, živ občutek povezanja v eno slovensko planinsko družino, pri čemer je bila izbira snovi dovolj široka za vsakogar. Podrobno študijo o

tem in poznejših obdobjih je predstavil že **Evgen Lovšin**¹. Označimo jo lahko za dobo klasike.

Prehodna številka PV 1917-19 je snovno pokrila, kar je bilo uredniku na voljo ob suši, ki je značilna za obdobje prve svetovne vojne in dogajanj v takih razmerah v planinskih glasilih sploh.

Obdobje med svetovnima vojnama (1920-1940) je možno obravnavati v dveh razdobjih: obdobje meščanske romantike od leta 1919 do leta 1931, ko je **dr. Franja Tomiška** zamenjal novi predsednik SPD **dr. Joža Pretnar** in nadaljevanje do začetka druge svetovne vojne. Še bolj se je skalaški vpliv prepoznal po delovanju kulturno znanstvenega odseka, ki ga je vodil **dr. Henrik Tuma** in so ob njem stala nekatera znana skalaška in druga gorniška imena, predvsem pa novi tajnik SPD **dr. Arnošt Brilej**, poznejši urednik Planinskega vestnika.

Za medvojno obdobje je značilno, da je v njegovi prvi polovici, to je v prvem desetletju do leta 1931, še prevladovala miselnost stare, da ne rečemo prve generacije SPD. Tradicionalistični slog je imel svoje predstavnike v nosilcih takratnega slovenskega gornišva in organizatorstva, kot dr. Franu Tomišku, **Jakobu Aljažu**, **Franu Kocbeku** in drugih, v dosti manjši meri, skoraj bi lahko rekli v podrejeni vlogi, pa v poznejših nosilcih gorniške in organizacijske dejavnosti, kar je po svoje razumljivo. Vsaka generacija, ki je v vodstvu, pač uveljavlja svoje poglede, mišljenja in slog.

VPLIV DRENA IN SKALE

Alpinistična vsebina v Planinskem vestniku se je sicer pojavljala, vendar ne na prvih mestih in bolj kot novice. Le redko, recimo ob velikih uspehih, kot je bilo plezanje čez severno steno Špika (**M. M. Debelakova-dr. Stane Tomišek**), je dosegla primerno pozornost.

Glasilo je bilo tudi ob zamenjavi vodstvene strukture SPD leta 1931 pred spremembo uredniške politike, čeprav je urednik dr. Josip Tomišek ostal. Spremenila sta se naslovnica, predvsem pa vsebina. Revija je postala bolj gorniška, da ne rečemo tudi alpinistična. Vendar tudi potopisov in leposlovja ni manjkalo, pri čemer so največ prispevali izven odborniškega kroga SPD delujoči člani. Nasploh je po letu 1931 postal Planinski vestnik bolj odprt tistim, ki niso bili »obvezno« odborniki in vodilni člani SPD, skratka, postal je bolj glasilo članov. Tudi sicer so se možnosti za objavo člankov v glasilu povečale. Nasploh lahko rečemo, da je Planinski vestnik po letu 1933, ko je bilo tudi za vsebino revije prelomno leto in ne samo za SPD ob njeni 40-letnici, pridobil na kakovosti in širini. Tradicionalistični način zapisovanja je zamenjal bolj svetovljanski, manj evforični in domoljubno zapisovalski, zato pa umirjen in skoraj leposlovni način predstavljanja gorá.

Od leta 1933 dalje se je tudi v Planinskem vestniku odražal vpliv TK Skala oziroma (po Tumi) kulturnega alpinizma. Znotraj tega lahko posebej označimo

kamniško-savinjsko udeležbo (**Režek, Gregorin, Modec** in drugi), ki v nobenem pogledu ni bila zanemarljiva, ne v alpinističnem in ne v literarnem.

Napredek v gorniškem spisu je bil očiten. Nekdanjo drenovsko družino v fotografiji (**Josip Kunaver, Bogumil Brinšek, Ivan Tavčar**) je zamenjala skalaška družba na čelu s **prof. Jankom Ravnikom**. Nasploh so člani TK Skala, zlasti v alpinističnem spisu in fotografiji, predstavljali jedro sodelavcev Planinskega vestnika.

V Planinskem vestniku od leta 1895 do 1940 je po **Westrovi** evidenci, ki je izšla kot kazalo k petim desetletjem PV, izšlo 1137 člankov in razprav z vseh mogočih področij ter 243 slovstvenih ocen, prikazov knjig in samostojnih novic.

PRVA POVOJNA LETA

Vojno obdobje 1941—1945 je Planinski vestnik zaznamovalo kot nostalgično spominjanje na planinske stezice in doživetja. Spričo razkovanosti Slovenije in vojnih razmer je taka vsebina glasila tudi razumljiva. Šlo je predvsem za ohranitev tradicije izhajanja Planinskega vestnika, delovanje SPD je bilo omejeno v okvir tako imenovane Ljubljanske pokrajine.

Kljub tragičnemu zaključku druge svetovne vojne je Planinski vestnik iz leta 1945 še ves v znamenju žrtve in vojne vihre, predvsem borcev NOB in talcev. Memorialna vsebina preveva celoten letnik, ki mu resnično gre označba zbornika spominov. Zato pa sta naslednja dva letnika pod novim naslovom Gore in ljudje vsa v želji po odkrivanju novih vsebin gledanja na gore in gornišvo. Ideološki članki resda niso prevladujoči, nakazujejo prej smer delovanja planinske organizacije na množičnih temeljih kot pa novo usmeritev Planinskega vestnika.

namesto komentarja

POS LANSTVO PV

Ljudje si pogosto vnaprej določamo prelomnice dogajanj v življenju, kar precejkrat pa so takšni navidezni prelomni trenutki začetki let ali okrogle življenjske obletnice. Torej bi bil stoletni jubilej kar primerna priložnost, da poskušamo Planinskemu vestniku določiti nadaljnjo usmeritev, kot so jo poskušali pred sto leti in pred izidom prve številke člani odbora Slovenskega planinskega društva: to naj bi bil, kot so takrat sklenili, »blagemu planinoslovstvu posvečen mesečnik, kateri bode objavljala zanimljiva predavanja in različne planinoslovne spise in slike, oziral se bode časopis tudi na promet in donasal različne društvene vesti in domače in tuje turistične in planinoslovne novice ter tudi poročal o delovanju SPD in sličnih društev po drugih deželah, priobčevali bomo tudi životopise znamenitih slovenskih hribolazcev«.

Takrat se načrtovalci niso zmotili in tudi niso skrenili z začrtane poti.

¹ Evgen Lovšin: Ob treh planinskih jubilejih; PV 1963/6, str. 257, 419

PLANINSKI VESTNIK.

Glasiló „Slovenskega planinskega društva“.

Ízdale in založilo

„SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO“

v Ljubljani.

I. leto. — 1895.

V Ljubljani.

Natienil A. Klein & Comp.

Res pa je Planinski vestnik novičarsko bogatejši in planinska društva najdejo v njem več prostora kot nekdanje podružnice SPD pred vojno. V besedilu sta poudarjena obnova planinskih postojank in poti in silen razmah alpinistike. Zlasti nove plezalne smeri obsegajo vedno več prostora v Planinskem vestniku, v društvenem delu pa poročila z alpinističnih tečajev. Delež alpinističnega čtiva — to je treba reči — mnoge odbija, hočejo tisto, kar je dosegljivo vsem, množici.

Značilno je, da sta si množičnost in individualizem v gorah bolj kot kdajkoli vsaksebi, toda za oba ostaja dovolj prostora v gorah in v Planinskem vestniku. Zagon v množičnost je prav neverjeten, število članstva in planinskih društev se strmo večja, graditeljstvo v gorah je pravo udarništvo. Kar strašljivo z vidika naravovarstva se danes bere, kako so takrat markirali nova pota in gradili planinske kočé. Čeprav je bila skalaška miselnost v stenah, da mora biti cilj dosežen, tej povojni precej podobna, se v alpinističnem spisju razodeva precejšnja smelost, tembolj, ker se odraža pomanjkanje primerne opreme, obleke in obutve. Zmage zahtevajo tudi žrtve, ki jih glasilo pospremi s kultom posebne pietete, skozi katero se občuti tovarištvo. V tem pogledu se od Jugove tragične smrti ni spremenilo čisto nič.

Sicer pa je v mnogih plezalnih zapisih občutiti predvsem tehnični opis vzpona. Šele s prvimi zapisi o Trislu, naši prvi himalajski odpravi, in kasnejših odpravah na Kavkaz, Pamir, Tien Šan se izoblikuje nov slog zapisovanja: bodisi dnevniški način, bodisi svetovljansko širši, ker začne z opisom dežele, ljudi in običajev, preden se osredotoči na goro.

VSE ZVRSTI ZNANOSTI O GORAH

V obdobju petdesetih in šestdesetih let nastopijo tudi pisci ideoloških, zgodovinskih, potopisnih in drugih

člankov, ki požlahtnijo vsebino Planinskega vestnika. Morda je prav osebna zasluga urednika **prof. Tineta Orla**, da si sam pridobiva in išče nove avtorje ter naroča prispevke tudi izven planinske organizacije. Enako kot prej si tudi zdaj Planinski vestnik ne izposoja

Če bi hoteli zdaj začrtati nadaljevanje te poti, bi bili nedvomno v veliki zadregi.

Vsekakor bo PV slejkoprej blagemu planinoslovstvu posvečena revija, najverjetneje še nekaj časa mesečnik.

Toda: Ali naj bo večidel literarna? To bi bilo prav težko, ko zadnja leta pri nas izhaja toliko prave gorniške literature v knjigah, da bi je še za mesečnik zmanjkalo; bo pa PV vendarle predstavljal — kolikor bo le mogoče — vse vsaj domače planinsko leposlovje.

Ali naj bo PV informativna revija? To bo v dobi informatike vsekakor moral biti, čeravno bo glede aktualnosti nekaj časa še vedno hodil kakšen poldrugi mesec za časom.

Ali naj bo to strokovna revija? Vsekakor bo vsaj delno morala biti, saj bodo bralci želeli biti sproti seznanjeni vsaj z najpomembnejšimi novostmi na področju planinske opreme in planinskega izobraževanja.

Ali naj bodo na straneh PV predvsem domači ali v enaki meri tudi tuji prispevek? Seveda naj bodo na straneh revije predstavljena predvsem domača

planinska dogajanja in domači dosežki iz gorskega sveta, vendar ne smemo biti zaplankani na tej sončni strani Alp in moramo vedeti, kaj se dogaja v drugih svetovnih gorstvih in kaj delajo gorniki drugje po svetu, predvsem še v Alpah.

Katerim dejavnostim naj revija posveča največjo pozornost? Predvsem množičnemu planinstvu in gorskemu izletništvu ali v enaki meri alpinizmu, vrhunskega plezanju in še vsem drugim dejavnostim v gorskem svetu? Verjetno naj bo revija zrcalo našega planinskega dogajanja in naj bo zanimanjem primerne količina objavljenih prispevkov.

Toda čeprav bo v kakšni številki prevladala taka ali drugačna usmeritev, bodo vse številke PV vendarle usmerjene k varstvu celotne in predvsem še gorske narave in ohranitvi čistih gorá, tudi predelov okoli planinskih koč.

Planinski vestnik bo, skratka, poskušal še naprej voditi po gorskem svetu tiste gornike, ki dobesečno merijo goram višine in prostranstva, kot tudi one, ki jim bo revija le pomagala obupati prelepe spomine na lastno hojo med skalnimi vršaci. To poslanstvo se bo trudil izpolnjevati Planinski vestnik.

Marjan Ratzresen

Ob novem letu.

današnje številko smo završili prvi letnik „Plan. Vestnika“. Ob tej priliki pristrčno zahvaljujemo vse sotrudnike, ki so nas tako vztrajno podpirali pri delu, katerega se je „Slov. plan. društvo“ s tolikim veseljem prijel v pospeh slovenskega planinstva. V plačilo jim bode prijetna zvestost, da so delali v čast slovenske domovine, v slavo nje priradnih lepote. Naj se z nami vselej priznanja, katero je dosegel „Planinski Vestnik“ vsepovsod. Slovenci ga radi čitajo, spisi njegovi prijaajo njih čuvstvu. Upamo, da nas skoro pohvalijo tudi nekateri, ki nas sedaj še prezirajo nehoti, natihooma pa priznavajo, da je naše delo dobro, plemenito. „Planinski Vestnik“ pa tudi zastopa težnje, katere morajo ugajati vsakemu, ki res ljubi dom in rod svoj. Krepko poudarja naše pravice do zemlje domače in zvesto čuva, da nam jih nič ne otmo.

Kakor letos, se bomo trudili tudi l. 1896., da bole list res dostojen zastopnik slovenske turistike, da bode prijeten vsakomu, bodisi pripadnik to ali one stranke. Prosimo pa vse č. člane in naše prijatelje, naj nas marljivo zalagajo s spisi in vestmi in priporočajo naše glasilo, da se še bolj razširi, še bolj utrdi.

Končujemo, želeč vsem srečno in veselo novo leto, v katerem naj bi dočkali, da bi vsaj ideja, katero mi gojimo, zbržila vse, ki resnično ljubijo prelepo domovino slovensko, katero nam Bog ohrani srečno in veselo.

tujih reportaž, ampak je vse »sveže«, če ne drugače izpod urednikovega peresa, prevodov iz tuje literature pa je malo.

Z vzponi v Himalaji predvsem v začetku sedemdesetih let se popestri gorniška vsebina Planinskega vestnika. Odpravarske številke in posamični članki privedejo Planinski vestnik ob bok najbolj znanim alpinističnim glasilom po svetu, čeprav jih ne dosežejo po papirju, oblikovanju, naslovnih in še v čem. Vseskozi rubriki Razgledi po svetu in pregledi tuje gorniške literature, ki jih piše urednik, vzdržujeta stike s tujino, ki je zaradi nedostopnosti tujih virov »odmaknjena kot Himalaja«. Opisi vzponov slovenskih alpinistov iz Centralnih Alp in od drugod že imajo vse odlike kakovostnega pisanja brez romantične zanesenosti in pretiranega navajanja tehničnih podatkov iz plezalnih smeri.

V Planinskem vestniku so več desetletij po vojni zastopane vse zvrsti znanosti o gorah, umetnost v skoraj vseh upodabljaljajočih smereh, pri čemer izstopa fotografska umetnost, medtem ko sta kiparska in likovna tudi sicer zastopani le simbolično. To obdobje seže nekako do zaključka sedmega desetletja Planinskega vestnika. Poleg odpravarskih številke so vidne številke ob visokih društvenih jubilejih, zlasti naših treh najstarejših planinskih društev. Kljub očitkom, da je alpinističnega branja preveč, so po številu v večini popotopi po domačih gorah. To ne pomeni, da drugega gradiva ni, pač pa je pripovedne in leposlovne proze v tretji osebi in poezije malo.

Če je že Evgen Lovšin² opisal in taksativno navedel avtorje za peto, šesto in sedmo desetletje Planinskega vestnika, pa moramo tu opozoriti, da je urednik Planinskega vestnika prof. Tine Orel za vsako redno skupščino PZS pripravil izčrpno poročilo o delu urednika in analizo vsebine Planinskega vestnika. Res škoda, da urednikova poročila — razen v omejenem

številu izvodov za delegate planinskih društev — niso bila niti v izvlečku nikjer objavljena, čeprav sodijo k Planinskemu vestniku. Skupaj z Lovšinovimi zapisi za Sedem desetletij Planinskega vestnika bi služili kot dober kazipot k posameznim letnikom Planinskega vestnika. Zdaj bi bilo potrebno v enaki razporeditvi, kot je Evgen Lovšin, obdelati zadnja tri desetletja³ in pripraviti desetletna kazala k Planinskemu vestniku.

Bomo zmogli poravnati ta kulturni dolg?

DESETO DESETLETJE

Ena od usmeritev Planinskega vestnika je gotovo, da se vsakoletna vsebina številke osebno izbira po urednikovi zamisli. Ni tudi vse v člankih in razpravah, agitacijska in informacijska moč Planinskega vestnika je tudi v urednikovih opombah, v noticah, recenzijah, društvenih novicah in drugih objavah. Dalj kot je urednik na svojem mestu, daljšo kontinuiteto nosi neko obdobje izhajanja Planinskega vestnika.

Razdobje zadnjih dveh desetletij Planinskega vestnika je čas velikih sprememb v gorah, v društvih in jasno tudi v planinski organizaciji. Prostega časa je vedno manj in to se pozna pri številu sodelavcev. Nastopa čas liberalizma, ko je tudi v gorah dovoljeno marsikaj in preveč izven okvira gorništa in naravovarstva, da o tradiciji in gorniški etiki ne govorimo. To je čas iskanja, žal še ne organiziranega, novih oblik, načinov in poti gorništa. Še vedno ima prednost sistem oziroma organizacija, ne pa član. Pravilnikov o delovanju organov in komisij planinske organizacije je več, kot jih ima za svoje delo določeno kakšno slovensko ministrstvo. Na srečo je obiskov gorá in narave več kot kdajkoli.

V takih razmerah so se zadnji trije uredniki Planinskega vestnika trudili z različnimi poskusi poživiti vsebine revije in s pridobivanjem novih naročnikov. Tako je bil Planinski vestnik deležen poskusa prof. Marijana Krišlja v smeri oživitve gorniškega leposlovja in usmeritve v omnibusno vsebino. Naslednja dva, Milan Cilenšek in Marjan Rastresen, pa sta si prizadevala za novičarsko obogatitev glasila in novo notranjo obliko.

Tak je Planinski vestnik zadnje, deseto desetletje. Lahko rečemo, da je bilo poskušano marsikaj, da bi Planinski vestnik postal glasilo vseh, ki hodijo v naravo in v gore, čeprav ostaja odprto, ali je vsebinsko že pokrito vse, kar od njega pričakujejo tudi stroka, današnje potrebe človeka v gorah, informativna preglednost. Ali nam imajo naše gore še kaj povedati?

Predvsem pa ni glavno vprašanje, kaj lahko Planinski vestnik še stori za svoje bralce; problem postaja, kaj lahko sodelavci še storijo za svoj Planinski vestnik, pa tudi nič manj, kakšno odgovornost zanj čuti planinska organizacija kot njegov založnik in izdajatelj. Ob prelomu stoletja v informacijsko družbo to v planinski organizaciji še ni dovolj jasno.

(Nadaljevanje prihodnjič)

² Evgen Lovšin: Sedem desetletij Planinskega vestnika (1895—1965), PV 1967/4, str. 174—180.

³ Splošne in poimenske analize zadnjih treh desetletij ne navajam, ker ta naloga čaka Lovšinovega in Westrovega naslednika.